

Restaurátorský záměr

Restaurování brány v areálu zámku ve Smečně

Jindřich Kovařík, restaurátor obecných kovů, držitel licence Ministerstva kultury
ČR číslo 12508/90-PP

Kralovice 2020

1. Lokalizace a údaje o předmětné památce

název: kovaná brána v ohradní zdi zámku ve Smečně

umístění: v areálu zámku , Smečno, č.p. 1

rejstříkové č. zámku jako nemovité kulturní památky v USKP ČR: 18157/2-595

objednavatel restaurátorského záměru: zámek Smečno

materiál: kovářsky zpracovaná brána, kované prvky z oceli

datace: pravděpodobně kovaná brána s prvky renesančními s části prvků vypadající jako gotické

literatura a prameny: prozatím se nepodařilo dohledat- wikipedie zámku ve Smečně, wikipedie lázní Štenberk- Ledce

2. Popis předmětné kované brány

Kovaná brána je součástí zadního vstupu do zámeckého parku areálu zámku Smečno, ze kterého se pravděpodobně vyjíždělo do lipové aleje k zámečku Štenberk, původně Bílý Ojezdec.

Rozměry brány jsou cca 7,5 m x 2,9 m. Brána se skládá z pěti dílů. Dva díly jsou pevné, fixované do vyzděných sloupů. Tři díly brány jsou otevírací. Pravý díl tvoří jedno křídlo a levý díl se skládá ze dvou dílů. Na pravém křídle chybí horní zástrč, která spojovala levou a pravou část brány v kompaktní celek. Nosné rámy jsou z kovaného materiálu o rozměrech 50 x 15 mm, ozdobné svislé prvky jsou kované a zdobené z materiálu 15 x15 mm. Základní konstrukce je doplněná zdobnými plocháči (klapačka 80x 8 mm), svislými ozdobnými prvky s volutami doplněnými klemy s rýhou z materiálu 40x40. Tento pohled je situován ze zámeckého parku. V horní části pevného křídla levé strany (pohled z parku) se zachovala ozdoba volutových tvarů, o které se domníváme, že nebyla původní. Je nutné uvážit, zda by nebylo vhodné doplnění této ozdoby po celé horní části brány. (Posouzení pracovníkem NPKU)

Středové díly dveří jsou zajištěné spodní a horní zástrčí, levý díl je opatřen krabicovým zámkem, který by měl uzavírat bránu. V současné době bránu uzavírá řetěz s visacím zámkem. Původní torzo zámku neodpovídá statickému zajištění brány.

Předmětné prvky jsou poškozeny jak staticky tak absencí odborné údržby a samozřejmě stářím materiálu. Dle některých indicií (fotodokumentace) brána prošla v minulosti neobornou opravou. Velká část cca ze 70% je původní. Všechny statické díly konstrukce

jsou mezi prostorově napadeny korozí, proto tyto díly jsou staticky narušené. Při případném restaurování této brány je důležité kompletní rozebrání jednotlivých prvků, tak, aby byla odstraněna mezi prostorová koroze.

III. Navrhovaný postup restaurátorských prací

Na základě stratigrafického průzkumu a konzultací s pracovníkem NPKU se určí barevnost brány. Vzhledem ke stavu předmětných kovových prvků brány, výsledků technologických restaurátorských procesů budou nutné bránu kompletně demontovat. Následně je nutné zabezpečit průchod z Lipové aleje do parku. Bránu je nutné demontovat na jednotlivé díly, které se musí důkladně očíslovat. Vzhledem ke zdárnému průběhu restaurování je nutné šetrně otryskat korozní produkty a zbytky původních barev. Toto je nutné realizovat korundovým ošetření jednotlivých dílů korundovým pískem a následně ošetřit 30% roztokem tanátu. Tento se následně zafixuje základním antikoročním nátěrem.

Na základě současného poznání stavu brány předpokládám pouze lokální doplnění některých korozí poškozených prvků obvyklou kovářskou technologií. Novodobé šrouby budou nahrazeny odpovídajícímu stavu. Ze 40% je nutné starou kovářskou technologii doplnit chybějícím díly (nýtování, čepování, svařováním v ohni –původní kovářské technologie)

Všechny prvky po tanátování budou opatřeny dvojitou aplikací základního antikoročního nátěru.

Při sestavování jednotlivých dílů brány budou nýtované spoje podbarveny základním nátěrem (suřík) na tzv. nezaschlou barvu bude vše zanýtováno a přebytky barvy budou odstraněny, aby nenarušily celistvost konečného nátěru.

Po montáži brány se provede vizuální kontrola a promazání chybných částí (panty) a provede se celková vizuální kontrola povrchové úprava a ověří se funkčnost zámků.

Obr. 1 Celkový pohled na kovanou bránu -zadní vstup do zámecké zahrady - zámek ve Smečně. Snímek V. Minařík 02/2020

Obr. č. 2 Detailní pohled na uchycení křídel- pant a poškození dílů

Snímek: V.Minařík 02/2020

Obr. č.3 Detailní pohled na spodní pant se zasypaným podložím

Snímek: V.Minařík 02/2020

Obr.č. 4 Detailní pohled na spodní pant

Snímek: V.Minařík 02/2020

Obr.č.5 Detailní pohled na deformace volut

Snímek: V.Minařík 02/2020

Obr. č. 6 Detailní pohled na deformaci volut a chybějících dílů

Snímek: V.Minařík 02/2020

Obr.č. 7 Detailní pohled na torzo původního zámku- neodpovídá k statickému zajištění zámku

Snímek: V.Minařík 02/2020

Obr. č.8 Detailní pohled na pant- špatná oprava svislého prvku

Snímek: V.Minařík 02/2020

Obr. č. 9 Detailní pohled na kotvení do zdi

Snímek: V.Minařík 02/2020

Obr. č.10 Detailní pohled na kotvení do zdi

Snímek: V.Minařík 02/2020

Obr.č.11 Detailní snímek – nešetrné nahrazení svislých prvků

Snímek V.Minařík 02/2020

Obr. 12 Detailní pohled - silně zkorodované svislé prvky- není viditelné ukončení svislých prvků

Snímek V.Minařík 02/2020

Ob. č.13 Detailní pohled -silně zkorodované svislé prvky

Snímek V.Minařík 02/2020

Obr. 14 Detailní pohled - staticky zkorodovaný pant- dolní část brány

Snímek V.Minařík 02/2020

Obr. 15 Detailní pohled uchycení brány Snímek V.Minařík 02/2020³

Obr. 16 Detailní pohled – nevhodné nahrazení svislých prvků napadených korozí

Snímek V.Minařík 02/2020

Obr. 17 Detailní pohled – totálně zkorodovaná vzpěra s částí klapačky

Snímek V.Minařík 02/2020

Obr. 18 Detailní pohled –část klapačky

Snímek V.Minařík 02/2020

Obr. č. 19 Detailní pohled -klapačka chybějícími kotvícími prvky

Snímek V.Minařík 02/2020

Obr. 20 Detailní pohled – spojovací plocháč svislých prvků zvenku, zdobený nýtovaným spojem kuličkou a kytičkou Snímek V.Minařík 02/2020

Obr. 21 Detailní pohled – nešetrný zásah do konstrukce brány Snímek V.Minařík 02/2020

Obr. 22 Detailní pohled - horní vzpěra po a pásnice bohatě zdobená rýhováním
Snímek V. Minařík 02/2020

Obr. 23 Detailní pohled - pozůstatek vrcholové ozdoby na pevném křídle fixovaný do zděného sloupu. – zachovala se pouze jedna vrcholová ozdoba ne pevné části, která se zdá být netotožná se základní konstrukcí brány

Snímek V. Minařík 02/2020